

1881-03-19

Afsender

J. C. Jacobsen

Modtager

Japetus Steenstrup

Type:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

København

Arkivplacering:

Det Kongelige Bibliotek

Emneord:

Disputats, Grønlund

Dokumentindhold

J. C. Jacobsen returnerer et eksemplar af Grønlunds disputats (som han har ødelagt) til Japetus Steenstrup og beder ham modtage et frisk eksemplar. J. C. Jacobsen advarer mod Grønlunds meninger og beder Steenstrup om at se på den kritik, han har skrevet.

Transskription

Kjære Ven !

Tak for Laanet af dit Exemplar af Grønlunds Bog, der, som jeg har sagt Dig, er bleven aldeles maculeret før jeg bemærkede, at det var en Present til Dig fra Forfatteren, hvilket jeg beder Dig at undskylde. Jeg beder Dig derfor som Erstatning at modtage vedlagte, ubeskadigede Exemplar.

Ved nu, med større Opmærksomhed end tidligere, at gennemgaae Grønlunds Arbeide, er jeg bleven forbauset over hans utrolige Tankeløshed og endnu mere over hans Indbildskhed og Fripostighed naar han taler om at han har bevist Paastande, for hvilke han ikke har anført en eneste antagelig Grund. Dersom han vedbliver at optræde paa denne Maade, maa han have en alvorlig Tilretteviisning i et Tidsskrift for Landbrugere, for at han ikke skal afstedkomme yderligere Forvirring i Forestillingerne, end han maaskee allerede har gjort. Maaskee kan det interessere

Dig ved Leilighed at læse nogle af de talrige Momenter til en Kritik, som jeg har noteret og hvoraf jeg derfor hermed sender et Uddrag.

Din hengivne J. C. Jacobsen

d 19/3-81

Kritiske Anmærkninger til Grønlunds "Meel - og Glasbyg"

pag. 2. Han synes ikke at kjende (det qvælstofholdige) Protoplasmas Rolle i Cellens Dannelse og Livsvirksomhed og vil derfor søge efter hvornaar (det qvælstofholdige) "Glasstof" begynder at vise sig!

pag. 20. Har han Svaret fuldkommen rigtigt paa Læben, at "Glasstoffet" ikke viser sig i Kornets Celler og at det ikke er et eiendommeligt Stof, men "snarere Resten af den i alle unge Celler Tilstedeværende Kvælstofholdige Celleslim (Protoplasma)", men - saa slipper han pludselig denne rigtige Tanke, for atter at søge efter Glasstoffets Fødsel.

pag. 34 Har han atter fat paa Sandheden, at "Glasstoffet" er "Rester af Celleslimen, som ere blevne tilbage i Cellerne i en noget omdannet Form, efterat Stivelsesdannelsen er afsluttet", men atter slipper Sandheden fra ham og han gaaer paany i Taaget, hvorefter han phantaserer om hvorvidt hans Glasstof kan forflygtiges!! Da han maa forkaste denne Phantasieforestilling, kommer han et Øieblik atter paa den rette Vei, "at Glasstoffet er et for de modne Korn nødvendigt Stof, som omdannes ved Modningen", men atter slipper han Ariadnes Traad fordi dens Vei strider mod hans Paastand, at Kornets Udvikling er afsluttet med Rødkjærnstadiet. Til Støtte for denne Paastand

p 34 og 35 siger han at Alt taler derfor og senere siger han gjentagende at han har bevist det, men Alt hvad han anfører som Støtte og Beviis er: at Skallen har afsluttet sin Omdannelse og at Glutencellerne ere fyldte i samme Mængde (?) som i det overmodne Korn (hvilket ikke kan konstateres) og at der næppe stiger mere Næringssaft op igjennem de visne Straa og Blade.

pag. 35-35. Denne Forestilling at der ikke kan foregaae nogen videre Udvikling eller forandret Afleiring i Kornets Celler efter Rødkjærnstadiet, uagtet Kornet endnu er blødt som Vox og indeholder meget Vand, bliver hos ham en fix Idee tiltrods for alle Erfaringer - ogsaa hans egne - og for de mest ansete Forfatteres Fremstilling som Thaer, Schwarz, Burger, A. Young, Koppe, Lipinsky, osv; som Alle tilraade at lade Saasæden blive fuldmoden og kun tilraade at begynde Høsten af Handelsvaren naar Sæden er bleven gulmoden af practiske Hensyn, fordi man ellers ikke kan blive færdig med hele Høsten før Kornet falder af paa Grund af Overmodenhed, men til dette Raad føie de Alle med Eftertryk det Supplement, at lade Kornet eftermodnes ved at lade det staae paa Marken eller ligge paa Skaar i nogen Tid og de omhandle vidtløftigt de Methoder som ere de bedste for at beskytte Kornet mod Udtørring efter Meinigen og derved give det Tid til at eftermodnes.

p. 36 Har han erfaret og "tvivler ikke derpaa" at det er en Erfaring i Malterierne at Byget (skjøndt sundt, gult og tørt) ikke maltes godt strax efter Høsten, men først bliver tjenligt hen i September, men han kan ikke forklare hvorfor og saa slaaer han en Streg over den Erfaring. pag 8 og 40. Omtaler han Petri's Oplysning, som han selv p 40 bekræfter, at Glasbyg som befugtes og atter tørres derefter blive mere melede, altsaa en Forandring i Protoplasmassas Leiring omkring

Stivelsecellerne. Istedetfor at slaae dette hen som en Slags

"falsk Melethed", vilde en tænkende Forsker have undersøgt de "falsk" melede Korn under Mikroskopet og sikkert fundet at Glasstoffet var forsvundet eller havde trukket sig sammen i Netværk, ligesom i Byg der ikke er i fuldeste Grad melet. Af disse og mange andre, bekjendte Erfaringer vilde en sandhedssøgende Videnskabsmand have ladet sig belære om at det var en falsk Paastand han havde opstillet, da han proclamerede at Meinungstiden og Eftermodningen var "aldeles ligegyldig, naar Kornet blot er blevet gult

p 27. eller næsten gult". - Men istedetfor at søge Belæring, træder han temmelig anmassende op og fortæller Verden at Praktikerne p 28 ere paa et forkert Spor og at de forsømme de Undersøgelser som "ene" kunne føre til et heldigt Resultat, nemlig Jordbund, Gjødningsstoffer og Forfrugter".

Disse Undersøgelser har han drevet med stor Iver og tildeels med virkeligt Udbytte, nemlig de fra forskellige Landbrugere indsamlede Prøver, men de Portioner han har undersøgt, ofte kun enkelte Ax, eller 60 Korn, ere altfor smaae til derpaa at bygge nogen sikker Slutning. Kun hvor et vist Antal Analyser pege i samme Retning (ligesom Frederiksens Udstilling af Meiningsprøver) kunne de paavise en Sandsynlighed, der kan være virkelig veiledende til nøiere Forsøg. Men iøvrigt ere hans Reflectioner og Slutninger i en forbausendepag. 55 Grad tankeløse

p 44-45 Hans Betragtninger over Veirligets Indflydelse vidne heler ikke om en synderlig Tænksomhed, f. Ex at han af Saalebygets Fortrinlighed ikke slutter, at det dér er Floddalens fugtige og milde Klima og stadige Luftforhold, der svarer til Luftens Beskaffenhed ved Kysterne. Det synes heller ikke at bygge over en tænkende Mands Kræfter at klare de tilsyneladende Modsigelser i Angivelserne fra forskellige Aar om Regnens Indflydelse. Da det er Erfaringer der meddeles, bør man søge at forstaae de ikke altid omhyggeligt valgte Udtryk paa en fornuftig Maade (mine Udtryk i Mødet d 2 Februar 1870 vare i øvrigt klare nok). Men hvad skal man sige om en saadan Slutningsbetragtning som hans 2) og 3) nederst paa pag 44 ? og hvad skal man tænke om hans Resultat, uddraget af det færøiske Byg, som ikke var modnet! pag 45 N°. 3-

Hvad Modenhedsgradens Indflydelse paa den melede Beskaffenhed

(forudsat at de øvrige Betingelse for Melethed ere tilstede) maa man vel spørge: hvad andet end Udviklingsgraden er (med ublandet Saakorn) Grund til Træmodenhed af Byg der voxer ved Siden af hinanden og af Forskjellen i Melethed i de forskellige Korn i samme Ax ?- Han anfører Exempler nok derpaa, men han tænker ikke paa de Slutninger som kunne uddrages deraf.-Han taler ogsaa jevnligt om de senere Stadier, Fuldmodenhed og Overmodenhed, men hvad tænker han ved disse Betegnelser, naar han paastaar, at der ingen Forandring foregaaer i Kornet efter Rødkjærnstadiet- Han ignorerer aldeles den Kjendsgjerning at Kornet undertiden bliver skaldet og derved faaer den hvidlige Farve og "tilsyneladende" gjennemsigtige Udseende af Skallen. Havde han undersøgt dette Phænomen, vilde han sikkert have fundet, at det hidrører fra en fuldstændig Udtørring og dermed Standsning af Udviklingen omtrent i Rødkjærnstadiet. Dersom man mejer Kornet i dette Stadium, faar det samme Udseende og glasagtige Beskaffenhed, som det skaldede^x

[På langs]:

^x) Dette kunne alle Bryggere sige ham og jeg kjender det særligt godt fra den Tid, da det for c 40 Aar siden blev en Mani at høste tidligere og tidligere og den gamle Valentiner, hvis Byg jeg stadigt modtog, Aar for Aar forsøgte at gaae videre i denne Retning, indtil det fik et grønligt Skjær, men saa blev det aldeles ubrugeligt for mig til Maltning, (det var 6 radet Byg)

Spies Rens !

At for Laurel af dit Genglas
af Grevskends Læg; der, som jeg for langt
dy, og blænde alldet uendelst for jeg
bevarer, at det var en forfærdelig
for Torsdags, Smidt jeg herdy' at
indtægter. Jeg herdy' derfor som
forfatning at udstage nedlagte, uendelst
Genglas.

Med en, med Rens Ogenstammet
Lithogam, at gennemgaa Grevskends Rens,
og jeg blænde forhamlet over samt indtægter
Candelsfor af andre mere over samt
Lithogam af Luthogammet over samt
amte som for Luthogam, for samt
samt det som udstage en anden udstage Grevskend.
derfor som udstage at udstage derfor
Maade, over samt som en anden Luthogammet
et Luthogammet for Luthogammet, for at samt det
Luthogammet Luthogammet Luthogammet
Luthogammet Luthogammet, over samt over all over
for Grevskend. Maade som det udstage

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Med det Ligebede at lade mig af de
kærlige Hænder blive en Ven, som jeg
forresten og heraf jeg derfor tænker
paa at lade.

19/3. 81.

Med Høflighed
fr. C. Jacobsen

Post. W. 7 C. Jackson 1881/19/3
Einfache Aemerkungen des Grämlands Nord- u. Ostlitz

pag 2. Jan fjinnir íbú. að Gind (við gælfloppubrygi) Tröðastæminni Lalla
 í Lallaund ^{þannig} ~~er~~ er milt /ampst og milt þarfor ljúgt afur þannig
 (við gælfloppubrygi) "Glasfjall" byggir á að afur þannig!

[illegible][illegible]

pag 35 gfaulafarad am Jaarmitt Jant Glaslof van "looflydige" !!
 De Jan was loofde denn. Starken in faar ditting, somms
 Jan et Riabik alles van den vella Rei, "at Glaslof et et
 Les de minatur Jann veldendijf Roef, Jan oer dannels met
Matrungen, "men alles kippe Jan Ariannes Coat faot
 den Rei fardes met Jant faardant, et fardes ditting
 et offtellet met Lat Gron Patid. Et velle for den faardant
 veldendijf

[illegible]

pag 89 40. Omräknelen för Petri's Cyklum, från Jan 1600 p. 40 beträffande,
at Glas byj från kupiglat og allre lämrat Smedflos. Älsin suear
evadats, allhan en Lavastoring; Podaylas mar Lis'ruig ambning
Minist'cellaren. Podreflas at flaar dessa Jan saar en Plagt

"falsk Malteser", neder en kendende Læge har undersøgt
de "falske" malteser Læge under Høstet og vist sig
at Glasroffet var forsmudget eller falsk banded sig
sammen i Halsen, ligesom i Læg det der er i falske
Gaat malteser.

af de og mange andre, belyste forsamlingen med en
landstingsmands Røst. Han havde sagt sig selv
at det var en falsk Læge som havde agt sig, da
han var stannet af Høstet og af Høstet, som
"altid var ligegyldig", naar Lægen blev en blav gul
alles udførelse.

p. 27.

Man i Høstet af de Læge, som var kommet
anværende og af forsamlingen. Han havde
sagt sig selv, at det var en falsk Læge, som
sagde sig "an" Læge, som var det at Høstet
neder, som var det, Høstet og Lægen.

p. 28.

De Høstet Læge har som de andre Læge og Læge
med Høstet, Høstet, neder de som Høstet Læge
neder, som de Høstet har som de Høstet, og de
neder, og de Høstet, som alle Læge har Høstet
neder, som de Høstet. Læge har de Høstet Læge
neder, som de Høstet Læge, som de Høstet Læge,
som de Høstet Læge, som de Høstet Læge.

p. 55

Man i Høstet har som de andre Læge og Læge
neder, som de Høstet Læge, som de Høstet Læge.

p 44. 45. Jant beboegsamenj van Rivierighe Luyfgedijde inden Jelle
 18h een funderley Cucklaupst, ftejt al Jan af Bealiggejke deelen.
 Lijft 18h Rutter, al dit die er deelenen ftejt en met
 18h, ~~de~~ af ftejtig Luyfgepelt. der ftejt de Luyfgepelt
 met Luyfgepelt. dit ftejt Jelle 18h al Lijft een en deelenen Maand
 Dofter al deen de Luyfgepelt Maand; i Augmentum per
 ftejtighe Jan een Augment Luyfgedijde. Da dit is ftejtighe
 der meddelde, hoo man ftejt al ftejtighe de 18h allet an ftejtighe
 mette Luyfgepelt een en ftejtighe Maand (min Luyfgepelt i Maand
 i 2. Februar 1870 naar i d'orighe deen uol). Man ftejt ftejt man ftejt
 een an ftejtighe Luyfgepelt beboegsamenj Jan ftejt 20 20 3 ftejtighe per
 pag 44 ? of ftejt ftejt man deen an ftejtighe Luyfgepelt, mettejt af
 dit ftejtighe Lijft, Jan 18h een meddelde' pag 45 d' 3. -
 ftejtighe Maand ftejtighe Luyfgedijde per der meddelde beboegsamenj
 (ftejtighe al de d'orighe beboegsamenj ftejtighe Maand en ftejtighe) een en een
 met ftejtighe: ftejtighe meddelde beboegsamenj ftejtighe an ftejtighe meddelde
 ftejtighe) ftejtighe de Maand ftejtighe af Lijft der meddelde met deen af
 Luyfgepelt of af ftejtighe i Maand ftejtighe, de ftejtighe Luyfgepelt
 i ftejtighe Lijft. - Jan ftejtighe ftejtighe uol ftejtighe, een Jan
 ftejtighe 18h ftejtighe de ftejtighe, Jan ftejtighe meddelde derof. -
 Jan ftejtighe ftejtighe ftejtighe an de ftejtighe ftejtighe, Maand ftejtighe
 of Maand ftejtighe, man ftejtighe ftejtighe Jan meddelde beboegsamenj,
 een Jan ftejtighe, al der inge ftejtighe ftejtighe i ftejtighe
 ftejtighe Luyfgepelt? - Jan ftejtighe allet der ftejtighe
 al ftejtighe meddelde ftejtighe ftejtighe of ftejtighe ftejtighe der ftejtighe
 ftejtighe af ftejtighe ftejtighe ftejtighe ftejtighe af ftejtighe. ftejtighe Jan
 ftejtighe ftejtighe ftejtighe, meddelde Jan ftejtighe Jan ftejtighe, al der ftejtighe
 ftejtighe ftejtighe ftejtighe af ftejtighe ftejtighe af ftejtighe meddelde
 i ftejtighe ftejtighe. ftejtighe man meddelde ftejtighe i ftejtighe ftejtighe, ftejtighe der
 ftejtighe ftejtighe of ftejtighe beboegsamenj, Jan der ftejtighe ?)